

Sesijas dokuments

A9-0400/2023

5.12.2023

ZIŅOJUMS

par ES un Kanādas Visaptverošā ekonomikas un tirdzniecības nolīguma
(*CETA*) īstenošanu
(2023/2001(INI))

Starptautiskās tirdzniecības komiteja

Referents: *Javier Moreno Sánchez*

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
PASKAIDROJUMS — FAKTU UN SECINĀJUMU KOPSAVILKUMS.....	3
PIELIKUMS. STRUKTŪRAS VAI PERSONAS, NO KURĀM REFERENTS IR SAŅĒMIS PIENESUMU.....	5
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	6
LAUKSAIMNIECĪBAS UN LAUKU ATTĪSTĪBAS KOMITEJAS ATZINUMS	15
INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ.....	22
ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAĶSTA.....	23

PASKAIDROJUMS — FAKTU UN SECINĀJUMU KOPSAVILKUMS

2022. gada 25. oktobrī referentam tika uzticēts uzdevums sagatavot ziņojumu par ES un Kanādas Visaptverošā ekonomikas un tirdzniecības nolīguma (*CETA*) īstenošanu;

I. Informācijas avoti

Kopš iecelšanas referents ir savācis informāciju un ir paļāvies cita starpā uz šādiem avotiem:

- *EPRS* informatīvais paziņojums “*Stakeholder consultation report on the implementation of selected aspects of the EU-Canada Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA)*” (Ieinteresēto personu konsultatīvs ziņojums par ES un Kanādas Visaptverošā ekonomikas un tirdzniecības nolīguma (*CETA*) atsevišķu aspektu īstenošanu), 2023. gada oktobris;
- Ķīles Pasaules ekonomikas institūts, “*The implementation of the EU-Canada Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA)*” (ES un Kanādas Visaptverošā ekonomikas un tirdzniecības nolīguma (*CETA*) īstenošana) (2023. gads);
- Ziņotāja faktu konstatēšanas brauciens uz Monreālu un Otavu 2023. gada 19.–21. jūnijā;
- Eiropas Komisijas 2022. gada ziņojums par ES tirdzniecības nolīgumu īstenošanu un izpildi (COM(2022) 730 final);

II. Galvenie konstatējumi

Pamatojoties uz minētajiem salīdzinošajiem informācijas avotiem, ir skaidrs, ka:

- *CETA* ir palīdzējis izveidot ciešākas tirdzniecības saites un stabilu satvaru tirdzniecības attiecībām starp ES un Kanādu, nodrošinot ievērojamus ekonomiskos ieguvumus, palielinot preču un pakalpojumu tirdzniecības, kā arī ieguldījumu apjomu;
- Līdztekus savam acīmredzamajam ekonomiskajam nozīmīgumam *CETA* nodrošina arī stratēģisku iespēju gan ES, gan Kanādai stiprināt un dažādot savas piegādes ķēdes, nodrošinot tirdzniecības plūsmu drošību paaugstinātas ģeopolitiskās nenoteiktības apstākļos.
- *CETA* īstenošana ir arī svarīga, ņemot vērā ES bažas par piekļuvi kritiski svarīgām izejvielām (*CRM*), kas ir būtiski svarīgas zaļās pārkārtošanās procesam un Savienības vērīgo mērķu sasniegšanai tehnoloģiju jomā.
- Ieinteresētās personas no uzņēmēju aprindām un pilsoniskās sabiedrības visumā ir apmierinātas ar *CETA* īstenošanas gaitu, kā arī ar sadarbības centieniem *CETA* komitejās, Regulatīvās sadarbības forumā un vietējā konsultantu grupā.
- ES gandrīz pilnībā izmanto piešķirtās tarifa kvotas, savukārt Kanāda izmanto tikai ļoti nelielu daļu no, piemēram, liellopu gaļai piešķirtās kvotas, kas bija nopietnu bažu

avots pirms nolīguma noslēgšanas.

- Preferenču izmantošanas līmeni var uzlabot, taču MVU gadījumā tas ir augstāks nekā lielāku uzņēmumu gadījumā, un augstāks tas ir arī atsevišķās nozarēs, piemēram, lauksaimniecības pārtikas rūpniecībā salīdzinājumā ar rūpniecības nozarēm.
- Joprojām pastāv arī dažas problēmas, jo īpaši saistībā ar ĢIN piemērošanu vai siera kvotas pārvaldību.

III. Pamatieteikumi

- veicināt pasākumus, lai palielinātu abu reģionu ieinteresēto personu informētību par *CETA*;
- nodot MVU rīcībā visus instrumentus, kas vajadzīgi, lai veicinātu lielāku apmaiņu un līdzdalību, lai gūtu labumu no *CETA*;
- pilnībā īstenot visus *CETA* noteikumus;
- mudināt Beļģiju, Bulgāriju, Kipru, Franciju, Grieķiju, Ungāriju, Īriju, Itāliju, Poliju un Slovēniju ratificēt *CETA*, jo tikai tad, kad nolīgums būs pilnībā spēkā, varēs piemērot svarīgus tā noteikumus, jo īpaši attiecībā uz ieguldījumu aizsardzību. Tas nepieciešams arī tādēļ, lai varētu atjaunināt nolīgumu, piemēram, pārskatīt tā nodaļu par ilgtspējīgu attīstību (TIA).

**PIELIKUMS. STRUKTŪRAS VAI PERSONAS,
NO KURĀM REFERENTS IR SAŅĒMIS PIENESUMU**

Saskaņā ar Reglamenta I pielikuma 8. pantu referents apliecina, ka, gatavojot ziņojuma projektu, pirms tā pieņemšanas komitejā, ir saņēmis pienesumu no šādām struktūrām vai personām:

Struktūra un/vai persona
Tutwa Europe Network
Kiel Institute for the World Economy
Federation of Chambers of Commerce of Québec
PBSC Urban Solutions
European Union – Canada Chamber of Commerce (EUCCAN)
Syntronic Research and Development
Canadian Business Council
Carleton University
University of Ottawa
Canadian Labour Congress (CLC)
DG TRADE, European Commission
Québec Government Office in Brussels
Canadian Embassy, Brussels

Par šī saraksta sagatavošanu ir atbildīgs vienīgi referents.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par ES un Kanādas Visaptverošā ekonomikas un tirdzniecības nolīguma (*CETA*) īstenošanu (2023/2001(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Visaptverošo ekonomikas un tirdzniecības nolīgumu (*CETA*) starp Kanādu, no vienas puses, un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses¹,
- ņemot vērā Kopīgo interpretējošo instrumentu par Visaptverošo ekonomikas un tirdzniecības nolīgumu (*CETA*) starp Kanādu un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm²,
- ņemot vērā stratēģisko partnerību kritiski svarīgo izejvielu jomā starp Kanādu, no vienas puses, un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses, par ko vienojās un ko aizsāka ES un Kanādas samitā 2021. gada 14.-15. jūnijā,
- ņemot vērā *CETA* Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. X/2023 par konkrētu 8.10. pantā, 8.-A pielikumā un 8.39. pantā minēto terminu interpretāciju,
- ņemot vērā tā 2017. gada 15. februāra nostāju attiecībā uz Padomes lēmuma projektu par to, lai noslēgtu Visaptverošo ekonomikas un tirdzniecības nolīgumu (*CETA*) starp Kanādu, no vienas puses, un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses³,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas 2017. gada 16. maija Atzinumu Nr. 2/15 saskaņā ar LESD 218. panta 11. punktu par Brīvās tirdzniecības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Singapūras Republiku⁴,
- ņemot vērā ES un Kanādas vietējo konsultantu grupu (VKG) kopīgās deklarācijas,
- ņemot vērā Komisijas 2022. gada 11. oktobra ziņojumu par ES tirdzniecības nolīgumu īstenošanu un izpildi (COM(2021)0730),
- ņemot vērā Komisijas 2022. gada 22. jūnija paziņojumu “Tirdzniecības partnerību spēks: kopā zaļai un taisnīgai ekonomikas izaugsmei” (COM(2022)0409),
- ņemot vērā *CETA* Apvienotās komitejas 2023. gada 31. marta ziņojumu, kas tika sagatavots pēc tās trešās sanāksmes,
- ņemot vērā 2022. gada 23. jūnija rezolūciju par ES turpmāko politiku starptautisko

¹ [OV L 11, 14.1.2017., 23. lpp.](#)

² [OV L 11, 14.1.2017., 3. lpp.](#)

³ [OV C 252, 18.7.2018., 348. lpp.](#)

⁴ Tiesas 2017. gada 16. maija Atzinums saskaņā ar LESD 218. panta 11. punktu par Brīvās tirdzniecības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Singapūras Republiku, ECLI:EU:C:2017:376.

investīciju jomā⁵,

- ņemot vērā *CETA* Apvienotās komitejas 2018. gada 26. septembra ieteikumus par tirdzniecību, rīcību klimata jomā un Parīzes nolīgumu, par tirdzniecību un dzimumu līdztiesību un par mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU),
 - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. marta paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam” (COM(2020)0152),
 - ņemot vērā dažādu specializēto komiteju, Pilsoniskās sabiedrības foruma un Regulatīvās sadarbības foruma ziņojumus,
 - ņemot vērā Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) sesto izvērtējuma ziņojumu, kas publicēts 2023. gada 20. martā,
 - ņemot vērā Komisijas Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorāta secīgās revīzijas, kas veiktas 2014., 2019. un 2022. gadā, par to kontroles sistēmu izsekojamību un kvalitāti, kuras reglamentē eksportam uz Eiropas Savienību paredzētas liellopu gaļas un cūkgaļas ražošanu,
 - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu, kā arī Priekšsēdētāju konferences 2002. gada 12. decembra lēmuma par procedūru patstāvīgo ziņojumu sagatavošanas atļaujas piešķiršanai 1. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 3. pielikumu,
 - ņemot vērā Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas atzinumu,
 - ņemot vērā Starptautiskās tirdzniecības komitejas ziņojumu (A9-0400/2023),
- A. tā kā *CETA* bija viens no pirmajiem tirdzniecības nolīgumiem, ko ES noslēdza ar kādu citu nozīmīgu ESAO ekonomiku pēc Dienvidkorejas; tā kā tas bija arī vērienīgākais un visaptverošākais nolīgums, ko ES vai Kanāda tolaik bija noslēgušas un kas cita starpā nodrošināja līdz tam nepieredzētu piekļuvi publiskajam iepirkumam federālā līmenī, kā arī zemākos līmeņos;
- B. tā kā *CETA* provizoriski piemēro kopš 2017. gada 21. septembra, t. i., vairāk nekā sešus gadus;
- C. tā kā joprojām nav piemēroti svarīgi noteikumi, jo īpaši attiecībā uz ieguldījumu aizsardzību, jo ne visas dalībvalstis ir ratificējušas nolīgumu;
- D. tā kā Kanāda un ES izstrādā *CETA* Apvienotās komitejas lēmuma galīgo projektu par konkrētu 8.10. panta, 8.-A pielikuma un 8.39. panta jēdzienu interpretāciju, precizējot regulēšanas tiesību darbības jomu saistībā ar nodaļu par ieguldījumu aizsardzību un par MVU piekļuves atvieglošanu ieguldījumu tiesu sistēmai saskaņā ar *CETA*;
- E. tā kā ES bija Kanādas trešais lielākais tirdzniecības partneris pēc Amerikas Savienotajām Valstīm un Ķīnas un 2022. gadā veidoja 8,2 % no tās preču tirdzniecības apjoma visā pasaulē; tā kā Kanāda 2022. gadā ierindojās 14. vietā starp ES starptautiskajiem tirdzniecības partneriem, veidojot gandrīz 1,4 % no ES kopējā ārējās

⁵ OV C 32, 27.1.2023., 96. lpp.

preču tirdzniecības apjoma;

- F. tā kā Krievijas agresijas karš pret Ukrainu ir skaidri parādījis, ka ir jādažādo tirdzniecības nolīgumi un jāsamazina atkarība no tāda importa un eksporta, ko veic tikai daži tirdzniecības partneri, kā arī to, cik būtiski ir noslēgt tirdzniecības nolīgumus ar līdzīgi domājošiem partneriem;
- G. tā kā ES tirdzniecības nolīgumu efektīva īstenošana un uzraudzība ir Parlamenta, Padomes un Komisijas galvenā prioritāte, lai būtu iespējams uzraudzīt, novērtēt un definēt ES kopējo tirdzniecības politiku (*CCP*); tā kā ziņošana par nolīguma ar Kanādu īstenošanu ir savlaicīgs un lietderīgs ieguldījums pārdomās par ES tirdzniecības nolīgumu darbību;
- H. tā kā pilnībā ir izveidota *CETA* paredzētā institucionālā sistēma ar 19 specializētām komitejām, regulatīvās sadarbības forumu un pilsoniskās sabiedrības forumu, kuru darba programmas un ziņojumi ir publiski pieejami;
- I. tā kā Kanāda bija pirmā valsts, ar kuru ES izveidoja stratēģisko partnerību kritiski svarīgo izejvielu jomā, ko pēc tam papildināja Zaļās alianses iniciatīva, ES un Kanādas digitālā partnerība un partnerība okeānu jautājumos;
- J. tā kā Kanāda aktīvi iesaistās PTO dialogā par plastmasas piesārņojumu un ekoloģiski ilgtspējīgu tirdzniecību ar plastmasu un PTO Tirdzniecības un vides komitejā, taču neiesaistās iniciatīvā par Fosilā kurināmā subsīdiju reformu (*FFSR*);
- K. tā kā šobrīd ir gūta pietiekama pieredze un ir pieejami dati un statistikas informācija, kas vajadzīga, lai novērtētu *CETA* pagaidu īstenošanu;
- L. tā kā Kanāda ir pasaules līdere Sociālās un solidaritātes ekonomikas sabiedriskās politikas izstrādē un tā kā Sociālā un solidaritātes ekonomika veido gandrīz 10% no iekšzemes kopprodukta dažās provincēs, piemēram, Kvebekā, kur nodrošina aptuveni 210 000 darbvieta,

Galvenie secinājumi un ieteikumi

1. uzsver, ka *CETA* pamatā ir uz noteikumiem un vērtībām balstītas attiecības, kas veicina drošākas un stabilākas ekonomikas vides veidošanos starp tirdzniecības partneriem un kas ir īpaši svarīgi paaugstinātas ģeopolitiskās nenoteiktības situācijā, un ilgtspējīgas attīstības principi un cilvēktiesību, darba un vides standartu ievērošana; uzskata, ka šāda paredzamība var veicināt ekonomikas izaugsmi, preču apmaiņu, pakalpojumu sniegšanu, līdzdalību publiskajā iepirkumā, ieguldījumu pievilcību, kvalitatīvu nodarbinātību, vairāk un labāk apmaksātu darbvieta radīšanu un labākus darba un dzīves apstākļus; tomēr norāda, ka *CETA* ir jāturpina stiprināt ilgtspējīga attīstība, jāievēro cilvēktiesības un darba tiesības un jā rūpējas par klimata aizsardzību;
2. ar gandarījumu norāda, ka laikā no 2016. gada līdz 2022. gadam ES un Kanādas preču tirdzniecības apjoms palielinājās par 66 %, savukārt ES un Kanādas pakalpojumu tirdzniecības apjoms palielinājās par 46 %, apsteidzot ES ārējo tirdzniecību ar citām valstīm; norāda, ka pirmajos piecos provizoriskās piemērošanas gados ES preču eksports uz Kanādu palielinājās par 47 % un vislielākais pieaugums tika reģistrēts rūpniecības ražojumu, ķīmisko produktu, kā arī pārtikas un dzīvnieku izcelsmes

produktu jomā; norāda, ka lielākā daļa bažu, kas paustas pirms nolīguma provizoriskās piemērošanas attiecībā uz Kanādas lauksaimniecības produktu ieplūšanu ES tirgū, nav īstenojušās; konstatē, ka Kanādas eksports uz ES ir palielinājies par 46,4 % un lielākais pieaugums reģistrēts rūdas, dārgakmeņu un metālu, kā arī minerālā kurināmā un minerāleļļu jomā;

3. uzsver ES un Kanādas pārtikas un lauksaimniecības produktu divpusējās tirdzniecības apjoma ievērojamo pieaugumu un ES lauksaimniecības un pārtikas produktu eksporta uz Kanādu pieaugumu par 62 %, kā arī šādu produktu ES importa no Kanādas pieaugumu par 52 % kopš *CETA* provizoriskās piemērošanas sākuma; norāda, ka tas ir devis ievējamu labumu abu pušu ražotājiem un eksportētājiem un ir arī veicinājis jaunu darbvietu radīšanu; atzinīgi vērtē to Savienības mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu skaita būtisko pieaugumu, kuri eksportē uz Kanādu, kā arī to eksportēto produktu vērtības pieaugumu un norāda, ka tādējādi nolīgums būtiski kalpo to interesēm;
4. uzsver, ka *CETA* īstenošanā līdzīgi visiem citiem ES tirdzniecības nolīgumiem ir pienācīgi jāņem vērā tas, ka jāievēro ilgtspējīgas lauksaimnieciskās ražošanas un savstarpīguma principi, jāsaglabā augsti standarti, jo īpaši sanitārie, fitosanitārie un veterinārie standarti, kā arī jāveic pienācīga kontrole un jāuzrauga, vai minētie standarti tiek savstarpēji ievēroti;
5. atzinīgi vērtē to, ka pandēmijas laikā, kā arī sarežģītajā situācijā, ko radījis Krievijas agresijas karš Ukrainā, tirdzniecības plūsmas starp abām pusēm kopumā ir bijušas noturīgas, tādējādi ir izturējušas spiedienu uz piegādes ķēdēm un veicinājušas stabilāku nodrošinātību ar pārtiku; uzskata, ka *CETA* vajadzētu kalpot kā instrumentam, ar kuru veicināt sadarbību un kopīgu rīcību Ukrainas atjaunošanā pēc kara beigām;
6. uzsver, ka ES eksports ir būtiski svarīgs nodarbinātībai; atzinīgi vērtē to, ka *CETA* ir veicinājis jaunu darbvietu radīšanu, jo ar ES eksportu uz Kanādu saistīto darbvietu skaits ir pieaudzis no 624 000 darbvietām 2017. gadā līdz vairāk nekā 700 000 darbvietām 2021. gadā;
7. uzsver, ka ir svarīgi atvieglot *CETA* paredzēto darbaspēka mobilitāti, jo tā palīdz nodrošināt pienācīgu prasmju nodošanu starp ES un Kanādu un izvairīties no kvalificēta darbaspēka trūkuma; šajā sakarībā atzinīgi vērtē to, ka 2022. gadā saskaņā ar *CETA* veiksmīgi tika noslēgts pirmais savstarpējās atzīšanas nolīgums, kas attiecas uz arhitektu kvalifikāciju; uzskata, ka ES zilā kartē varētu vēl vairāk atvieglot apmaiņu starp abām konkurētspējīgajām ekonomikām, kurās ir ļoti labi izglītoti iedzīvotāji; uzsver, ka apmaiņas programmas starp ES un Kanādas akadēmiskajām iestādēm var vēl vairāk veicināt nepieciešamo darbaspēka mobilitāti ilgtermiņā;
8. norāda, ka divas svarīgākās produktu kategorijas, ko ES un Kanāda viena otrai eksportē, ir iekārtas un transporta aprīkojums, kas veido aptuveni 34 % no eksporta un importa apjoma, un ķīmiskie, farmācijas un plastmasas produkti, kas veido aptuveni 20 % no kopējā eksporta un importa apjoma; tomēr atzīmē, ka salīdzinājumā ar citiem tirdzniecības partneriem kalnrūpniecības un ieguves nozarei, jo īpaši mēslošanas līdzekļiem, niķelī, urānam un bitumensmiltīm, ir ļoti būtiska nozīme importā no Kanādas, jo šīs nozares produkti veido gandrīz 20 % no kopējā ES importa no Kanādas; uzsver, ka piekļuve kritiski svarīgām izejvielām, ko nodrošina uzticami tirdzniecības

partneri, tostarp Kanāda, ir svarīgs ES kritiski svarīgo izejvielu stratēģijas elements, kas ir būtisks arī ilgtspējīgas zaļās pārkārtošanās īstenošanai;

9. uzsver, ka sadarbība attiecībā uz piekļuvi kritiski svarīgām izejvielām ir būtiska pašreizējā ģeopolitiskajā situācijā, kā arī nolūkā īstenot zaļo un taisnīgu pārkārtošanos, un atzinīgi vērtē to, ka 2021. gada jūlijā atbilstīgi *CETA* tika parakstīta ES un Kanādas stratēģiskā partnerība kritiski svarīgo izejvielu jomā, kam būtu jāpalīdz integrēt ES un Kanādas izejvielu vērtības ķēdes un veicināt sadarbību zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas jomā; norāda, ka tas ir svarīgs Eiropas ekonomiskās drošības stratēģijas elements; pauž pārliecību, ka izejvielu ieguvei ir jānotiek, ievērojot vides standartus, darba tiesības un cilvēktiesības, tostarp pirmiedzīvotāju tiesības;
10. atzinīgi vērtē to, ka Eiropas un Kanādas uzņēmumi arvien vairāk un pastāvīgi izmanto *CETA* paredzētās preferences, un preferenču izmantošanas līmenis gan ES, gan Kanādā 2022. gadā sasniedza 60 % salīdzinājumā ar attiecīgi 40 % un 52 % 2018. gadā; ar interesi atzīmē, ka mazāki uzņēmumi preferences izmanto vairāk nekā lieli uzņēmumi un ka lauksaimniecības pārtikas rūpniecībā izmantošanas rādītāji ir ievērojami augstāki nekā apstrādes rūpniecībā; uzsver, ka vairāku ES dalībvalstu zemie preferenču izmantošanas rādītāji svarīgākajās nozarēs liecina par neizmantojamām izmaksu ietaupīšanas un samazinātām ekonomiskās labklājības uzlabošanas iespējām, kas izriet no nolīguma; mudina abus partnerus turpināt veicināt pasākumus, lai palielinātu abu reģionu ieinteresēto personu informētību par *CETA*; tostarp izmantojot ES "Access2Markets" platformu; uzsver, ka ir svarīgi veicināt jaunas iespējas uzņēmumiem un patērētājiem, izmantojot digitālo tirdzniecību saskaņā ar ES standartiem;
11. norāda, ka 2021. gadā tarifa kvotas (TK) izmantošanas rādītājs liellopu un teļa gaļas importam uz ES bija tikai 3 % un ka ES eksportētāji ir palielinājuši savu tirgus daļu Kanādā, kā rezultātā ES uz Kanādu eksportē vairāk saldētas liellopu gaļas nekā importē no tās; tomēr norāda, ka šis TK izmantojuma līmenis laika gaitā var mainīties sakarā ar atšķirībām citos Kanādas eksporta tirgos, jo īpaši ASV un Ķīnā;
12. uzsver, ka saskaņā ar Komisijas Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorāta revīzijas ziņojumu Kanāda vēl nav pietiekamā mērā īstenojusi ieteikumus, kas sniegti ģenerāldirektorāta revīzijā par to kontroles sistēmu izsekojamību un kvalitāti, kuras reglamentē eksportam uz Eiropas Savienību paredzētas liellopu gaļas un cūkgaļas ražošanu;
13. atzinīgi vērtē to, ka ir ieviests saskaņots ES eksporta sertifikāts svaigas mājputnu gaļas eksportam no apstiprinātām dalībvalstīm, kurš sāka darboties 2021. gadā; aicina Komisiju turpināt darbu attiecībā uz līdzīgiem sertifikātiem pārstrādātai gaļai un aitas vai kazas gaļai un vienlaikus pastiprināt centienus nodrošināt stingrākas izsekojamības sistēmas gaļas produktiem; aicina Komisiju pārvaldības komitejas darbā un sadarbībā ar Kanādas iestādēm un dalībvalstīm panākt progresu pārējo gaļas pārbaudes sistēmu atzīšanā, lai pārējās dalībvalstis varētu eksportēt gaļu uz Kanādu;
14. ar nožēlu norāda, ka *CETA* kopumā nepiemēro reģionalizācijas principu un uzskata ES par vienotu teritoriju lopkopības jomā, bet ne attiecībā uz augļu un dārzeņu nozari, un tas nozīmē, ka katrai dalībvalstij ir individuāli jāvienojas par eksporta prasībām katram produktam; aicina pēc iespējas ātrāk novērst šo trūkumu ES un Kanādas apvienotajā

pārvaldības komitejā;

15. aicina Komisiju veicināt pastāvīgu sadarbību ar Kanādas iestādēm, lai panāktu to, ka *CETA* lielāka uzmanība tiek veltīta dzīvnieku labturības standartu aizsardzības pasākumiem un tiek izvērtēta iespēja nākotnē šajā jomā izveidot spoguļklausulas, kuru mērķis būtu garantēt līdzvērtīgus dzīvnieku labturības standartus un tādējādi vienlīdzīgus konkurences apstākļus ES izcelsmes un importētiem dzīvnieku izcelsmes produktiem;
16. norāda, ka ES tirdzniecības politikai un jo īpaši *CETA* ir būtiska ekonomiska ietekme uz tālākajiem reģioniem, un tādēļ uzsver, ka turpmākajās sarunās vai iespējamā nolīguma pārskatīšanā ir jāaizsargā šo reģionu intereses;
17. uzskata, ka daļa no tarifiem un tarifa kvotām, kas piešķirtas ES produktiem, būtu jāpiešķir tālākajos reģionos reģistrētiem uzņēmējiem, ņemot vērā viņu ekonomisko situāciju; uzsver, ka atšķirīga attieksme pret uzņēmējiem tālākajos reģionos ir būtiska, lai nodrošinātu uzņēmumu konkurētspēju un tarifu un tarifa kvotu taisnīgu sadalījumu starp tirdzniecības pārstāvjiem, izvairoties no priekšrocību attiecināšanas tikai uz nelielu uzņēmēju skaitu;
18. ņem vērā to, ka TK izmantošanas līmenis ES siera eksporta jomā vidēji ir 98 %; tomēr aicina izveidot pārredzamāku un elastīgāku Kanādas TK pārvaldības sistēmu attiecībā uz piena produktiem, jo īpaši siera kvotām, un mudina Kanādas iestādes pēc iespējas ātrāk veikt iespējamo sistēmas pārskatīšanu;
19. uzsver, ka ir svarīgi atzīt ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu (GIN) sistēmu kā īpaši būtisku nolīguma elementu; uzsver, ka nolūkā nodrošināt pārlicību par nolīguma pareizu darbību ir jāturpina efektīvi īstenot GIN aizsardzību ES tiesību subjektiem Kanādā;
20. atzīmē, ka pirmajos sešos *CETA* provizoriskās piemērošanas gados ES pakalpojumu eksports uz Kanādu un imports no tās ir palielinājies attiecīgi par 54 % un 74 %, un vislielākais pieaugums ir bijis vērojams transporta pakalpojumu, uzņēmējdarbības pakalpojumu un informācijas, datoru un telekomunikāciju pakalpojumu jomā, īpašu labumu sniedzot mazākām ES dalībvalstīm, kuru ekonomikas struktūrā būtiska nozīme ir tieši pakalpojumiem;
21. atzinīgi vērtē konkrētus centienus atvieglot piekļuvi publiskajam iepirkumam, piemēram, vienoto piekļuves punktu Kanādā; uzskata, ka pat tad, ja aizvien vairāk ES uzņēmumu veiksmīgi piedalās Kanādas iepirkumu konkursos, piemēram, saistībā ar reģionālajiem dzelzceļa pasažieru pārvadājumiem Ontārio vai tiltiem Monreālā, ES piegādātāji varētu vēl vairāk izmantot piedāvātās iespējas, jo īpaši attiecībā uz infrastruktūras projektiem un provinču un pašvaldību piedāvātajām līgumu slēgšanas iespējām;
22. aicina abas puses darīt pieejamu visu juridisko un administratīvo atbalstu un instrumentus, kas MVU ir nepieciešami, lai iesaistītos tirdzniecībā un ieguldījumu veikšanā saskaņā ar *CETA* un tādējādi sekmētu apmaiņu un līdzdalību, lai tie varētu gūt labumu no *CETA*, cita starpā veicot aktīvus pasākumus MVU internacionalizācijas veicināšanai, procedūru vienkāršošanai, un tādu tehnisku šķēršļu tirdzniecībai novēršanai, kas nesamērīgi ietekmē MVU; šajā sakarībā atzinīgi vērtē Apvienotās komitejas 2018. gadā pieņemto ieteikumu attiecībā uz MVU un turpmākos rīcības

plānus, tostarp konkrētas darbības, piemēram, platformas “Access2Markets” atklāšanu 2020. gada oktobrī; šī platforma palīdz MVU saņemt praktisku informāciju par tirdzniecības nolīgumiem un tirdzniecības šķēršļiem; sagaida, ka *ex post* novērtējumā tiks sniegti dati par to, kā attīstās MVU veiktas ES un Kanādas tirdzniecības īpatsvars; aicina puses apsvērt iespēju nolīgumā paredzēt pilnvērtīgu nodaļu par MVU, kā tas ir nolīgumos ar Jaunzēlandi un Čīli;

23. ņemot vērā Sociālās un solidaritātes ekonomikas nozares nozīmi Kanādā un Komisijas 2021. gada 9. decembrī pieņemto rīcības plānu sociālās ekonomikas jomā⁶, aicina Apvienoto komiteju noteikt, kādus konkrētus pasākumus varētu ieviest, lai veicinātu ciešāku sadarbību starp sociālajiem un solidaritātes dalībniekiem Atlantijas okeāna reģionā;
24. mudina abas puses turpināt informatīvos pasākumus, jo īpaši koncentrējoties uz MVU un sociālās un solidaritātes ekonomikas dalībniekiem, lai palielinātu informētību par *CETA* sniegtajām iespējām, un to darīt, īstenojot mērķtiecīgas informatīvas kampaņas un vienlaikus nodrošinot, ka nolīguma sniegtie ieguvumi ir vienādā mērā pieejami vīriešiem un sievietēm;
25. atzinīgi vērtē *CETA* Apvienotās komitejas jau 2018. gadā pieņemto ieteikumu par tirdzniecību un dzimumu līdztiesību, kurā ietverta apņemšanās apmainīties ar metodēm un procedūrām, lai vāktu pa dzimumiem sadalītus datus, izmantotu rādītājus, uzraudzītu un novērtētu metodiku un analizētu uz dzimumiem vērstus statistikas datus, kas saistīti ar tirdzniecību; uzsver, ka tirdzniecībai būtu jādod labums visiem un jo īpaši jāstiprina sieviešu ekonomiskās iespējas; stingri mudina *CETA* Apvienoto komiteju turpināt uzraudzīt nolīguma ietekmi uz dzimumu līdztiesību; uzskata, ka saskaņā ar kopīgi pieņemto rīcības plānu veiktais darbs var kalpot par piemēru citiem tirdzniecības nolīgumiem, pat ja pašā nolīgumā nav īpašu nodaļu par tirdzniecību un dzimumu līdztiesību; atgādina par Parlamenta rezolūciju par Dzimumu līdztiesības rīcības plānu III⁷ un mudina Komisiju publicēt vieglāk pieejamus un pa dzimumiem sadalītus datus par nolīguma izmantošanu, jo īpaši saistībā ar nodaļām par publisko iepirkumu un par tirdzniecību un darbu;
26. aicina Komisiju nepieļaut, ka piesardzības princips kā Līgumos nostiprinātais Eiropas Savienības pamatprincips un Eiropas lauksaimnieku un iedzīvotāju aizsardzības garants tiek vājināts; uzsver, ka ir svarīgi veicināt piesardzības principu visos tirdzniecības aspektos un nodrošināt tā piemērošanu, vienlaikus izvairoties no nepamatotiem tirdzniecības šķēršļiem;
27. uzsver, ka *CETA* nodrošina satvaru, kas veicina gan tirdzniecību, gan klimatrīcību, ieskaitot apņemšanos sadarboties ar tirdzniecību saistītos, abas puses interesējošos vides jautājumos, piemēram, klimata pārmaiņu jomā, kā to apliecina ieteikums par tirdzniecību, klimatrīcību un Parīzes nolīgumu, jo īpaši veicinot tīras tehnoloģijas; uzsver, cik svarīga ir Kanādā bāzēta globāla elektroenerģijas ražošana, kas paātrina pāreju uz tīru enerģiju, ražojot enerģiju no atjaunīgajiem resursiem; atzinīgi vērtē videi

⁶ Komisijas 2021. gada 9. decembra paziņojums “Ekonomikas, kas darbojas cilvēku labā, veidošana. Rīcības plāns sociālajai ekonomikai” (COM(2021)0778).

⁷ Eiropas Parlamenta 2022. gada 10. marta rezolūcija par ES trešo dzimumu līdztiesības rīcības plānu (OV C 347, 9.9.2022., 150. lpp.).

nekaitīgu preču tirdzniecības pieaugumu par 27 % kopš nolīguma provizoriskās piemērošanas sākuma; tomēr norāda, ka Kanāda ir uzskatījusi Eiropas leģislatīvo un neleģislatīvo iniciatīvu elementus attiecībā uz Eiropas zaļo kursu par tehniskiem šķēršļiem tirdzniecībai; aicina puses rast sinerģiju oglekļa ievadkorekcijas mehānisma (OIM) un citu iniciatīvu īstenošanā ES un kopīgi atbalstīt centienus izstrādāt vienotu vai salīdzināmu oglekļa emisiju metodiku starptautiskā līmenī;

28. atzinīgi vērtē ES un Kanādas digitālās partnerības uzsākšanu kā svarīgu zaļās un digitālās pārkārtošanās veicinātāju; aicina abas puses stiprināt sadarbību *CETA* īstenošanas jautājumos, kas skar abpusējas stratēģiskas intereses, piemēram, mākslīgais intelekts, kibernetikas drošība un cīņa pret dezinformāciju;
29. atzinīgi vērtē vietējo konsultantu grupu (VKG) un Pilsoniskās sabiedrības foruma aktīvu iesaistīšanos *CETA* īstenošanā un tās uzraudzību, pulcējot simtiem pārstāvju no visas ES un Kanādas, tostarp uzņēmumus, vides un darba aizsardzības organizācijas, pilsonisko sabiedrību, akadēmisko aprindu pārstāvjus, kā arī pirmiedzīvotāju pārstāvjus no Kanādas, un ar kopīgiem paziņojumiem aktīvi veicinot jo īpaši Tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības komitejas darbu; mudina Komisiju un Tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības padomi veikt turpmākus pasākumus saistībā ar minēto dalībnieku priekšlikumiem; uzsver, ka VKG būtu jāpilnvaro arī apsvērt visa nolīguma ietekmi uz ilgtspēji; uzsver, ka ir lietderīgi to darbā iekļaut apspriešanu par ieguldījumu aizsardzības nodaļas ietekmi uz ilgtspēji un cilvēktiesībām;
30. aicina abas puses nodrošināt mazo lauksaimnieku un patērētāju labāku integrāciju vietējās konsultantu grupās un šajā nolūkā atjaunināt minēto grupu sastāvu;
31. uzstāj, ka ir efektīvi jāīsteno īpašās saistības, kas attiecas uz tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības (TIA) noteikumiem, tostarp agrīno TIA pārskatīšanu, kas paredzēta Kopīgajā interpretējošajā instrumentā, taču nav veikta, jo tās ir neatņemama *CETA* daļa un būtiskas izvirzīto mērķu sasniegšanai; pieņem zināšanai, ka 2024. gadā Komisija veiks *CETA*, tostarp tā TIA nodaļas, *ex post* novērtējumu, iesaistot neatkarīgus ekspertus, un tā būs iespēja šo nolīgumu novērtēt, ņemot vērā Komisijas 2022. gada jūnija jauno pieeju, un apsvērt iespēju ieviest konkrētus priekšlikumus, ko Kanāda iesniedza 2020. gadā, lai dažus minētās nodaļas noteikumus padarītu saistošākus; atgādina, ka Apvienotā komiteja var pieņemt saistošu lēmumu, ar ko izveido īstenošanas ceļvežus, lai stiprinātu sadarbību jomās, kurās *ex post* novērtējumā tiku konstatēti trūkumi, un sagaida, ka tā šādi aktīvi rīkosies; uzskata, ka pirms centieniem panākt labāku TIA nodaļas īstenošanu vai to pārskatīt būtu jāīrko jēgpilna visu ieinteresēto personu apspriešanās;
32. norāda, ka kopš *CETA* provizoriskās piemērošanas Apvienotā Karaliste vairs nav Eiropas Savienības dalībvalsts; norāda, ka Apvienotā Karaliste un Kanāda ir vienojušās par virkni divpusēju tirdzniecības nolīgumu, lai to ņemtu vērā, tostarp attiecībā uz TK izmantošanu un kumulāciju; norāda, ka dažus no šiem nolīgumiem pārtrauks piemērot pēc 2024. gada un tas var radīt nelielus traucējumus izveidotajās piegādes ķēdēs; aicina Komisiju izpētīt iespēju noslēgt jaunus nolīgumus, ja minētie traucējumi negatīvi ietekmē Eiropas Savienības ekonomikas dalībniekus;
33. aicina abas puses pēc *CETA* ratificēšanas to pārskatīt, izmantojot pārskatīšanas klauzulu, nolūkā ieviest piemērotu un efektīvu strīdu izšķiršanas mehānismu

tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības jomā, tostarp dažādu izpildes metožu vidū apsverot sankcijas kā atturošu elementu, kas izmantojams kā galējais līdzeklis nopietnu pārkāpumu gadījumā; uzsver vēlmi apsvērt pašreizējās sadarbības institucionalizāciju tirdzniecības un dzimumu līdztiesības jomā; uzsver, ka šajā pārskatīšanā būtu jāapsver iespēja ieviest īpašus un stingrus noteikumus par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām, tostarp SDO Konvenciju Nr. 169 un Apvienoto Nāciju Organizācijas Deklarāciju par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām;

34. mudina Beļģiju, Bulgāriju, Franciju, Grieķiju, Itāliju, Īriju, Kipru, Poliju, Ungāriju un Slovēniju drīzumā ratificēt *CETA*, jo tas būs svarīgi arī nolīguma atjaunināšanai, un atkārtoti uzsver, ka ir svarīgi ir pilnībā piemērot *CETA*, tostarp tā ieguldījumu aizsardzības noteikumus;
35. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī Kanādas valdībai un parlamentam.

LAUKSAIMNIECĪBAS UN LAUKU ATTĪSTĪBAS KOMITEJAS ATZINUMS

Starptautiskās tirdzniecības komitejai

par ES un Kanādas Visaptverošā ekonomikas un tirdzniecības nolīguma (*CETA*) īstenošanu (2023/2001(INI))

Atzinuma sagatavotājs: *Paolo De Castro*

IEROSINĀJUMI

Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Starptautiskās tirdzniecības komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā ES un Kanādas Visaptverošais ekonomikas un tirdzniecības nolīgums (*CETA*)⁸ ir iekļaujošāks un ilgtspējīgāks nekā lielākā daļa parakstīto tirdzniecības nolīgumu, un tā rezultātā ievērojami palielinās tirdzniecības plūsmas un vērojamas pozitīvas tendences abu pušu sadarbībā; tā kā *CETA* nodrošina pieeju jauniem tirgiem, plašākas izvēles iespējas patērētājiem un plašākas iespējas investēt un vienlaikus paredz atbilstību augstiem standartiem gan Kanādā, gan ES, līdz minimumam samazinot liekus šķēršļus, kas kavē tirdzniecību, un garantējot tiesības īstenot regulatīvo funkciju leģitīmu politisko mērķu sasniegšanai;
- B. tā kā Krievijas agresijas karš pret Ukrainu ir skaidri parādījis, ka ir jādažādo tirdzniecības nolīgumi un jāsamazina atkarība no tāda importa un eksporta, ko veic tikai daži tirdzniecības partneri, kā arī to, cik būtiski ir noslēgt tirdzniecības nolīgumus ar līdzīgi domājošiem partneriem;
- C. tā kā vairākas dalībvalstis vēl nav ratificējušas šo nolīgumu kopš tā stāšanās spēkā pirms sešiem gadiem,
 1. ar gandarījumu norāda uz ievērojamo pārtikas un lauksaimniecības produktu divpusējās tirdzniecības apjoma pieaugumu starp ES un Kanādu un ES lauksaimniecības un pārtikas produktu eksporta uz Kanādu pieaugumu par 62 %, kā arī šādu produktu ES importa no Kanādas pieaugumu par 52 % kopš *CETA* provizoriskās piemērošanas sākuma; norāda, ka tas ir devis ievērojamu labumu abu pušu ražotājiem un eksportētājiem un ir arī veicinājis jaunu darbvietu radīšanu; atzinīgi vērtē to Savienības mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu skaita būtisko pieaugumu, kuri eksportē uz Kanādu, kā arī to eksportēto produktu vērtības pieaugumu, norādot, ka tādējādi nolīgums būtiski kalpo to interesēm;
 2. uzsver, ka *CETA* īstenošanā līdzīgi visiem citiem ES tirdzniecības nolīgumiem ir

⁸ Visaptverošs ekonomikas un tirdzniecības nolīgums (*CETA*) starp Kanādu, no vienas puses, un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses (OV L 11, 14.1.2017., 23. lpp.).

pienācīgi jāņem vērā tas, ka jāievēro ilgtspējīgas lauksaimnieciskās ražošanas un savstarpīguma principi, jā saglabā augsti standarti, jo īpaši sanitārie, fitosanitārie un veterinārie standarti, kā arī jāveic pienācīga kontrole un jāuzrauga, vai minētie standarti tiek savstarpēji ievēroti;

3. ņem vērā, ka gan lauksaimniecības nozari, gan lauksaimniecības preču tirdzniecību būtiski ietekmē klimata krīze, lai gan šīs nozares to veicina tikai daļēji; uzsver, ka Savienības un Kanādas lauksaimniecības nozarēm ir svarīgi efektīvi sadarboties, lai palīdzētu mazināt klimata pārmaiņas, samazināt emisiju apjomu un aizsargāt vidi, un šajā nolūkā apmainīties ar informāciju par inovatīvu lauksaimniecības praksi;
4. uzver, ka ir svarīgi atzīt ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu (ĢIN) sistēmu kā īpaši būtisku nolīguma elementu; uzsver, ka ir jāturpina efektīvi īstenot ES tiesību subjektu ĢIN aizsardzību Kanādā, cita starpā ar oficiālu kanālu palīdzību labāk informējot ieinteresētās personas par *CETA* paredzētajām ĢIN saistībām, jo īpaši par ĢIN aizsardzības režīmu un tā izpildi, un atvieglot administratīvās procedūras, lai ES ĢIN tiesību turētāji varētu nekavējoties sazināties ar atbildīgajām Kanādas iestādēm un īstenot tiesisko aizsardzību; atzinīgi vērtē Kanādas apņemšanos to darīt, jo tā iesniegusi Komisijai to Kanādas iestāžu sarakstu, kas atbildīgas par katru *CETA* paredzēto ĢIN; uzsver, ka ir jāgarantē pienācīgs aizsardzības līmenis, kad ar ĢIN aizsargāts nosaukums tiek tulkots, un jāapsver iespēja paplašināt ĢIN produktu sarakstu, lai nodrošinātu, ka tie tiek pienācīgi aizsargāti un atzīti abos tirgos; aicina Komisiju divpusējā dialogā ar Kanādu atkārtoti uzsvērt, cik svarīgi ir uzraudzīt to dažu saskaņā ar *CETA* aizsargāto nosaukumu lietotāju sarakstu, kuriem ir tiesības saglabāt iepriekš spēkā esošos nosacījumus, uzraudzīt klauzulas par tiesībām saglabāt iepriekš spēkā esošos nosacījumus īstenošanu un regulāri ziņot Eiropas Parlamentam un Padomei par rezultātiem;
5. atzīst, ka ES vīna, stipro alkoholisko dzērienu un alus eksporta uz Kanādu pieaugums par 18 % 2021. gadā bija pozitīvs pavērsiens ES ražotājiem; atkārtoti uzsver, ka ir svarīgi ātri grozīt pielikumus 2003. gada Nolīgumam par tirdzniecību ar vīniem un stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem⁹, lai varētu iekļaut dažas to dalībvalstu ĢIN, kas Savienībai pievienojās pēc 2003. gada; ar bažām norāda, ka ES eksports joprojām ir neizdevīgākā konkurences situācijā salīdzinājumā ar vietējiem piegādātājiem un daļēji arī ar importētājiem no trešām valstīm; uzsver, ka Kanādas iestādēm arī turpmāk ir jāapņemas pienācīgi regulēt un īstenot pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt, ka Kanādā tiek izskausta diskriminējoša prakse, piemēram, diferencēti nodokļi un uzcenojumi, vai pasākumi, kas ierobežo ES ražotāju iespējas veikt tiešu piegādi, ierobežojot ES vīnu un stipro alkoholisko dzērienu piekļuvi tirgum, galvenokārt provinču līmenī, un jānodrošina Kanādas starptautisko saistību ievērošana, jo īpaši saskaņojot minētās pieejas ar valsts režīma principu;
6. atzinīgi vērtē progresu, kas panākts, atceļot lielāko daļu nodokļu Savienības un Kanādas tirdzniecībā ar lauksaimniecības produktiem, kā arī tendences tarifa kvotu izmantošanā; norāda, ka, lai gan pašreizējās Kanādas tarifa kvotu pārvaldības sistēmas mērķis ir nodrošināt taisnīgas cenas saviem piena produktu ražotājiem, izmantojot tirgus

⁹ Nolīgums starp Eiropas Kopieniem un Kanādu par tirdzniecību ar vīniem un stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem (OV L 35, 6.2.2004., 3. lpp.).

regulējumu, šī sistēma apdraud ES piena produktu ražotāju konkurētspēju un cita starpā kavē jaunu dalībnieku piekļuvi, izmantojot uz tirgus daļu balstītus piešķirumus; mudina Komisiju turpināt centienus sadarboties ar Kanādas iestādēm un palielināt pārredzamību attiecībā uz to, kā tiek uzraudzīta tās tarifa kvotu sistēmas darbība, un šajā nolūkā jo īpaši vākt oficiālus datus no Kanādas iestādēm par piešķirumu ļaunprātīgu izmantošanu; uzsver, ka ir svarīgi turpināt centienus, lai likvidētu atlikušos ar tarifiem nesaistītos tirdzniecības šķēršļus;

7. ar nožēlu norāda, ka *CETA* kopumā nepiemēro reģionalizācijas principu un uzskata ES par vienotu teritoriju lopkopības jomā, bet ne attiecībā uz augļu un dārzeņu nozari, un tas nozīmē, ka katrai dalībvalstij ir individuāli jāvienojas par eksporta prasībām katram produktam; aicina pēc iespējas ātrāk novērst šo trūkumu ES un Kanādas apvienotajā pārvaldības komitejā;
8. norāda, ka ES tirdzniecības politikai un jo īpaši *CETA* ir būtiska ekonomiska ietekme uz tālākajiem reģioniem, un tādēļ uzsver, ka turpmākajās sarunās vai iespējamā nolīguma pārskatīšanā ir jāaizsargā šo reģionu intereses;
9. uzskata, ka daļa no tarifiem un tarifa kvotām, kas piešķirtas ES produktiem, būtu jāpiešķir tālākajos reģionos reģistrētiem uzņēmējiem, ņemot vērā viņu ekonomisko situāciju; uzsver, ka atšķirīga attieksme pret operatoriem tālākajos reģionos ir būtiska, lai nodrošinātu uzņēmumu konkurētspēju un tarifu un tarifa kvotu taisnīgu sadalījumu starp tirdzniecības pārstāvjiem, izvairoties no priekšrocību attiecināšanas tikai uz nelielu uzņēmēju skaitu;
10. ar bažām norāda, ka laikposmā no 2017. gada līdz 2022. gadam ES mēslošanas līdzekļu imports no Kanādas palielinājās par 225 %, un ka tas ir pretrunā ES mērķim panākt autonomiju mēslošanas līdzekļu jomā un uzlabot augsnes veselību;
11. aicina abas puses nodrošināt mazo lauksaimnieku un patērētāju labāku integrāciju vietējās konsultantu grupās un šajā nolūkā atjaunināt minēto grupu sastāvu;
12. atzinīgi vērtē virkni kopīgu iniciatīvu saistībā ar ES un Kanādas dialogu par ilgtspēju, vides pārvaldību un klimatrīcību lauksaimniecībā; uzsver, ka ir svarīgi vienoties par saistošiem un izpildāmiem nolīgumiem un palielināt zināšanu, pieredzes un paraugprakses apmaiņu tādās jomās kā lauksaimniecības ražīgums, bioloģiskā lauksaimniecība, dzīvnieku labturība, oglekļa sekvēstrēšana, augsnes veselība, ilgtspējīga lauksaimniecības prakse un dabiskās vides aizsardzība saskaņā ar ES ilgtspējas un klimata mērķiem; aicina Komisiju turpināt šo apmaiņu un stiprināt ilgtermiņa sadarbību ar Kanādas iestādēm, lai saskaņotu un uzlabotu standartus lauksaimniecības, klimata un vides politikas īstenošanā, un izskatīt iespēju atjaunināt dialogu, jo īpaši saistībā ar ilgtspējas centieniem, kas izriet no Eiropas zaļā kursa un stratēģijas “No lauka līdz galdam”; atzinīgi vērtē Kanādas Lauksaimniecības un lauksaimniecības pārtikas nozares iniciatīvu sākt apspriešanos ar ieinteresētajām personām, lai izstrādātu ilgtspējīgu lauksaimniecības stratēģiju ar mērķi uzlabot nozares ilgtermiņa veikumu vides jomā, vienlaikus atbalstot lauksaimnieku iztikas līdzekļus; aicina Komisiju turpināt pastāvīgu dialogu par dzīvnieku labturību *CETA* regulatīvās sadarbības forumā;
13. aicina Komisiju veicināt pastāvīgu sadarbību ar Kanādas iestādēm, lai *CETA* veltītu

lielāku uzmanību dzīvnieku labturības standartu aizsardzības pasākumiem un izvērtētu iespēju nākotnē šajā jomā izveidot spoguļklauzulas, kuru mērķis būtu garantēt dzīvnieku labturības standartu līdzvērtīgumu un tādējādi vienlīdzīgus konkurences apstākļus starp ES izcelsmes un importētiem dzīvnieku izcelsmes produktiem;

14. atzinīgi vērtē to, ka ir ieviests saskaņots ES eksporta sertifikāts svaigas māļputnu gaļas eksportam no apstiprinātām dalībvalstīm, kas sāka darboties 2021. gadā; aicina Komisiju turpināt darbu attiecībā uz līdzīgiem sertifikātiem pārstrādātai gaļai un aitas vai kazas gaļai un vienlaikus pastiprināt centienus nodrošināt stingrākas izsekojamības sistēmas gaļas produktiem; aicina Komisiju pārvaldības komitejas darbā un sadarbībā ar Kanādas iestādēm un dalībvalstīm panākt progresu pārējo gaļas pārbaudes sistēmu atzīšanā, lai pārējās dalībvalstis varētu eksportēt gaļu uz Kanādu;
15. norāda, ka abām pusēm būtu jāapņemas, jāveicina un jāatvieglo savstarpēja piekļuve tirgum, jo īpaši attiecībā uz liellopu gaļu, tādējādi nodrošinot tirgu dažādošanu un piedāvājot alternatīvas tradicionālajiem Āzijas tirgiem, kā arī vienlaikus nodrošinot lielākas iespējas ražotājiem;
16. aicina Komisiju nepieļaut, ka piesardzības princips kā Līgumos nostiprinātais Eiropas Savienības pamatprincips un Eiropas lauksaimnieku un iedzīvotāju aizsardzības garants tiek vājināts; uzsver, ka ir svarīgi veicināt piesardzības principu visos tirdzniecības aspektos un nodrošināt tā piemērošanu, vienlaikus izvairoties no nepamatotiem tirdzniecības šķēršļiem.

**PIELIKUMS. STRUKTŪRAS VAI PERSONAS,
NO KURĀM ATZINUMA SAGATAVOTĀJS IR SAŅĒMIS PIENESUMU**

Atzinuma sagatavotājs *Paolo De Castro*, pilnībā uzņemoties visu atbildību, apliecina, ka nav saņēmis pienesumu no struktūrām vai personām, kas būtu jānorāda šajā pielikumā saskaņā ar Reglamenta I pielikuma 8. pantu.

**INFORMĀCIJA PAR PIENEMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	16.11.2023
Galīgais balsojums	+: 26 -: 6 0: 3
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Benoît Biteau, Franc Bogovič, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Marlene Mortler, Juozas Olekas, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Sarah Wiener
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Asim Ademov, Ladislav Ilčić, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dan-Ștefan Motreanu
Aizstājēji (209. panta 7. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Adrian-Dragoș Benea, Lydie Massard, Ville Niinistö

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

26	+
ECR	Mazaly Aguilar, Ladislav Ilčić, Krzysztof Jurgiel
ID	Gilles Lebreton
NI	Dino Giarrusso
PPE	Asim Ademov, Franc Bogovič, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Dan-Ștefan Motreanu, Petri Sarvamaa
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Martin Hlaváček
S&D	Clara Aguilera, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Cristina Maestre Martín De Almagro, Juozas Olekas

6	-
The Left	Luke Ming Flanagan
Verts/ALE	Benoît Biteau, Martin Häusling, Lydie Massard, Ville Niinistö, Sarah Wiener

3	0
ECR	Bert-Jan Ruissen
PPE	Anne Sander
Renew	Jérémy Decerle

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas

**INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU
ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	28.11.2023
Galīgais balsojums	+ : 27 - : 6 0 : 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Saskia Bricmont, Daniel Caspary, Paolo De Castro, Markéta Gregorová, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Karin Karlsbro, Martine Kemp, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Emmanuel Maurel, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Inma Rodríguez-Piñero, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Michiel Hoogeveen, Javier Moreno Sánchez, Ralf Seekatz

**ATBILDĪGĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

27	+
ECR	Geert Bourgeois, Michiel Hoogeveen, Jan Zahradil
NI	Carles Puigdemont i Casamajó
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Daniel Caspary, Danuta Maria Hübner, Martine Kemp, Gabriel Mato, Ralf Seekatz, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Alvarez
Renew	Barry Andrews, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Paolo De Castro, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez, Inma Rodríguez-Piñero, Joachim Schuster, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt

6	-
The Left	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Heidi Hautala, Sara Matthieu

1	0
NI	Tiziana Beghin

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas